

De Vaste Commissie Defensie
t.a.v. de heer J.H. ten Broeke
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Den Haag, 21 oktober 2016

Nummer: CMHF 16/0081-901

Onderwerp: Schriftelijke bijdrage rondetafelgesprek 'Voorlopige voorziening AOW-gat'.

Bijlage: 1

Geachte leden van de Vaste Commissie Defensie,

Hierbij bied ik u de schriftelijke bijdrage ten behoeve van het rondetafelgesprek over de
Voorziening van het AOW-gat van woensdag 26 oktober 2016 aan.

Vertrouwende u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, verblijf ik,

M.E.M. de Natris
Duo-voorzitter GOV|MHB

Als het kalf verdronken is dempt men de put

In het Algemeen Overleg Personeel Defensie van 11 maart 2015 is de Bijzondere Positie van de Militair behandeld en vastgesteld.¹ De bijzondere positie wordt als volgt beschreven:

“De Bijzondere Positie van de Militair wordt ontleend aan de taakstelling en positionering van de krijgsmacht in de Nederlandse samenleving. De krijgsmacht beschermt op basis van artikel 97 van de Grondwet Nederland en de Nederlandse belangen wereldwijd en handhaaft de internationale rechtsorde. Om de inzetbaarheid van de krijgsmacht te garanderen is een aantal wettelijke maatregelen getroffen. Die wettelijke maatregelen houden ook beperkingen in voor de uitoefening van de grondrechten van militairen. Militairen leveren op grond van die wettelijke maatregelen tevens in op de autonomie van hun eigen maatschappelijke en arbeidsrechtelijke positie”.

Rechten en plichten Bijzondere Positie van de Militair

Wanneer de overheid in de wet- en regelgeving maatregelen treft, en daarmee de militair bewust en weloverwogen rechten onthoudt die alle andere burgers wel toevallen, dan dient bij het tot stand komen van nieuwe wetgeving een toets plaats te vinden of deze bijzondere groep hierdoor niet (on)opzettelijk wordt benadeeld. In dat geval worden zij namelijk dubbel geraakt. Bewuste onthouding van rechten moet, bij een betrouwbare overheid, altijd leiden tot deconflicte met nieuwe wetgeving. Het verzuimen van deze deconflicte is de reden waardoor het AOW-gat kon ontstaan. Dit is een van de redenen dat, naast het zeer grote financiële nadeel dat men lijdt, er zoveel emotie met dit onderwerp gepaard gaat. De betrouwbaarheid van de overheid als wetgever maar ook als werkgever staat ter discussie.²

In onze brief ‘Bijzondere Positie van de Militair’³ vraagt de GOV|MHB wederom aandacht voor de bijzondere positie van de militair en de gevolgen hiervan voor zowel de militair als Defensie. De GOV|MHB, VBM en de AFMP constateren dat de wettelijke beperkingen op de uitoefening van de grondrechten van de militair goed zijn geborgd in de rechtspositie. Door deze borging weet de militair goed op welke manier zijn grondrechten zijn beperkt. De GOV|MHB, VBM en de AFMP constateren tegelijkertijd ook dat onder andere eventuele financiële gevolgen van de bijzondere positie van de militair voor zowel het ministerie van Defensie als haar personeel, niet goed zijn geborgd.

Deze hoorzitting is hiervan een goed voorbeeld. In zowel de rechtspositie van de militair (AMAR) als die van de burgerambtenaren (BARD) bij Defensie, is de pensioenleeftijd, in tegenstelling tot alle andere werknemers in Nederland, niet aan de AOW-leeftijd aangepast en op 65 jaar blijven staan.

Militairen

Defensie neemt, in het geval van haar (gewezen) militairen, het standpunt in dat vanuit de bijzondere positie de militaire pensioenleeftijd op 65 jaar wordt gehandhaafd. Vanuit dit standpunt bekeken is het verwonderlijk dat bij de ophoging van de AOW-gerechtigde leeftijd door zowel het

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2014–2015, 34 000 X, nr. 61

² Brief CMHF- sector Defensie, 16/0009-901 – Het AOW- gat bij Defensie d.d. 21-01-2016

In deze brief beschrijft de CMHF- sector Defensie uitvoerig de nadelige financiële effecten ten gevolge van het AOW-gat.

³ Brief GOV|MHB, 16/0075-901 – Bijzondere Positie van de Militair, d.d. 10-10-2016

Kabinet als de Tweede Kamer, die beide hebben ingestemd met de Bijzondere Positie van de Militair, geen rekening is gehouden met de gevolgen voor (gewezen) militairen.

Defensie en haar militairen hadden bij de vaststelling van deze bezuinigingsmaatregel uitgezonderd van dan wel vanuit het Kabinet gecompenseerd moeten worden voor de financiële nadelen van deze bijzondere positie. Omdat dit laatste niet is gebeurd en de bezuiniging wel is ingeboekt loopt Defensie en de militair, niet voor het eerst, achter de (financiële) feiten aan.

In het arbeidsvoorwaardelijke Deelakkoord van 16 april 2015 is overeengekomen dat in de nabije toekomst voor het huidige militaire bestand, met uitzondering van de groep militairen die gebruik kan maken van een overgangsregime, de pensioenleeftijd gelijk wordt gesteld aan de AOW-leeftijd. De bijzondere positie van de militair is in het Deelakkoord wederom bevestigd door elke militair het recht te geven om 5 jaar voor de AOW-gerechtigde leeftijd met UKW te gaan. Deze militairen hebben niet te maken met een AOW-gat omdat hun UKW-uitkering doorloopt tot de AOW-leeftijd. De verplichte pensioenleeftijd van 65 jaar is voor deze groep geen issue meer.

Burgermedewerkers

Voor alle burgermedewerkers geldt dat de pensioenleeftijd nog steeds in de regelgeving op 65 jaar is gesteld. Om te voorkomen dat óók zij worden geconfronteerd met een AOW-gat, biedt Defensie hen wel de mogelijkheid, d.w.z. moet Defensie hen wel die mogelijkheid bieden anders is er sprake van leeftijdsdiscriminatie, om tot de AOW-gerechtigde leeftijd door te werken. Waarom volgt Defensie niet de rest van de (overheids-)werkgevers als het gaat om de aanpassing van haar regelgeving? Wat maakt het defensiepersoneel zo bijzonder?

Het antwoord is simpel: het ministerie van Defensie is de enige overheidswerkgever die afgelopen jaren een groot aantal medewerkers gedwongen heeft ontslagen. Afhankelijk van de leeftijd, krijgen oudere ex-medewerkers, hun wachtgeld conform de overeengekomen sociale plannen tot aan de *'toen geldende'* pensioenleeftijd van 65 jaar (SBK2004), of de *'dan geldende'* pensioenleeftijd (SBK2012) uitgekeerd. Op het moment dat Defensie de pensioenleeftijd in de regelgeving aanpast aan de AOW-leeftijd zal zij deze uitkeringen langer moeten doorbetalen. Voldoende reden voor Defensie om de pensioenleeftijd in de regelgeving dus niet aan te passen.

Conclusie

De GOV|MHB, VBM en AFMP constateren dat inzake de ophoging van de AOW-leeftijd het kabinet heeft verzuimd rekening te houden met de Bijzondere Positie van de Militair. Het gevolg is dat de militair niet alleen wordt geconfronteerd met een AOW-gat, maar ook met een verplicht eerder ingaand pensioen ten opzichte van alle andere werknemers in Nederland. Over dit pensioen wordt ook nog eens een hoger belastingtarief geheven omdat het lagere pensioenbelastingtarief pas op de AOW-leeftijd ingaat. De gevolgen van bovenstaande omissie zijn tweeledig. Ten eerste, een grote groep gewezen militairen ondervindt een groot financieel nadeel. Ten tweede, het defensiepersoneel financiert uit solidariteit de voorlopige voorziening voor de gepensioneerde collega vanuit het arbeidsvoorwaardelijke geld.

Voor burgerambtenaren geldt dat zij een AOW-gat én een pensioengat hebben omdat hun pensioendatum gelijk is gesteld aan de AOW-datum. Ook voor hen geldt dat zij inboeten vanwege het hogere belastingtarief voorafgaand aan het ingaan van de AOW. Ook voor deze groep geldt dat het defensiepersoneel uit solidariteit een deel van zijn arbeidsvoorwaardelijk geld inzet ter compensatie van het AOW-gat van het gewezen burgerpersoneel met een ontslaguitkering.

Betrouwbare en loyale defensiemedewerkers hebben recht op een betrouwbare overheid.